

Litovel (k. ú. Nasobůrky, okr. Olomouc)**Nasobůrky; „Pod Silnicí“, parc. č. 44/5.**

Doba halštatská, doba laténská. Sídliště, pohřby. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -560413.98, -1109252.43

Záchranný archeologický výzkum v Litovli-Nasobůrkách byl vyvolán na základě připravované stavby provozního objektu firmy Technotrade, spol. s r. o. Městská část Nasobůrky se nachází na jihozápadním okraji města Litovel. Lokalita je situována v trati „Pod Silnicí“, s nadmořskou výškou dosahující 233 m. V prostoru zkoumané plochy byly již v minulosti provedeny povrchové sběry, během kterých byl získán keramický materiál datovaný do období laténu LT B–C (Faltýnek 2010, 211).

Už během archeologického dohledu nad stavebními pracemi byla během skrývky stavební parcely identifikována kulturní vrstva dokládající sídelní aktivity z období laténu. Zachycená kulturní vrstva se nacházela v severní části stavební parcely, kde vymezovala prostor o rozměrech 16 × 22 m. Záchranný archeologický výzkum byl po dohodě s investorem zahájen dne 17. 2. 2020. Jako metoda výzkumu byla zvolena šachovnicově kopaná čtvercová síť o celkovém počtu 20 čtverců s rozměry 4 × 4 m. Kulturní vrstvu (kontext 106) lze charakterizovat jako tmavě hnědou prachovou hlínu, prostoupenou četnými, nejčastěji středně velkými fragmenty keramiky, mazanice, kostí, uhlíků a kamenů. Uložení dosahovala mocnosti v rozmezí od 0,2 do 0,6 m, nasedající na geologické podloží tvořené světle žlutým jílem (kontext 101).

Po ukončení exkavace kulturní vrstvy (kontext 106) ve čtvercích č. 1, 3–9, 12–14, 16–19 a jejich následné kresebné a fotografické dokumentace, bylo přistoupeno k exkavaci zahloubených sídlištních objektů zachycených v úrovni geologického podloží. Výsledně bylo prozkoumáno celkem 24 zahloubených objektů zastoupených výkopy sloupových jamek, jam neurčité funkce, žlábků a polozemnice. Výkop polozemnice č. 509, zachycený v prostoru čtverců č. 8, 9, 13, 14, měl v půdorysu nepravidelný obdélný tvar dosahující rozměrů 4 × 7 m s pravidelnými příkými stěnami, které navazovaly na pravidelnou rovnou podlahu. Polozemnice byla orientována přibližně ve směru východ–západ se vstupem zachyceným v jižní části objektu. Vstup do polozemnice dokládají celkem dva schody vytvarované u severní stěny z geologického podloží (kontext 103). Ve vnitřním prostoru polozemnice se v podlaze nacházely výkopy sloupových jamek č. 510–513, 529, umístěné přibližně ve středové ose, tvořící tak podélnou hlavní osu střechy. Polozemnice se pak dále nacházela v superpozici s výkopem polozemnice č. 522, zachyceným společně s jámami č. 520, 521 v západní části objektu.

K dalším zajímavým objevům náleží doklad funerálních aktivit, doložených celkem šesti žárovými hroby z období halštatu. Hrobové jámy se koncentrovaly ve východní části zkoumané plochy. Většina hrobů byla zachycena v úrovni geologického podloží bez výkopu hrobové jámy, kterou se podařilo zachytit pouze u hrobu H6. Výbava hrobů byla tvořena jednou až sedmi keramickými nádobami, z nichž vždy jedna byla použita jako urna sloužící k uložení kremace.

Literatura

Faltýnek, K. 2010: Litovel (k. ú. Nasobůrky, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 52(1), 211.

Summary

A rescue excavation in “Pod Silnicí” in Litovel (Nasobůrky cadastral area, Olomouc District), uncovered a La Tène settlement on

the geological bedrock level. Altogether, 24 features were examined, which were comprised of posthole trenches, pits of an uncertain function, a trench and a semi-sunken hut. Other notable discoveries include the evidence of funeral activities documented by a total of six cremation graves from the Hallstatt period.

Vít Hadrava

Měrovice nad Hanou (okr. Přerov)**„Svárov“, parc. č. 588, 1326/1, 1326/3.**

Doba halštatská – laténská. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -550060.8, -1149622.3; -550049.16, -1149621.77; -550038.04, -1149727.6; -550051.27, -1149726.54

V únoru 2020 prozkoumali pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., plochu budoucí komunikace k rodinným domům a parcelu stavby RD (parc. č. 1326/3). Lokalita je umístěna na mírném svahu obrácenému k jihu nad Měrovickým potokem v nadmořské výšce 198–200 m. V cestě dlouhé 92 m a široké 7 m bylo prozkoumáno 16 archeologických objektů datovaných do lengyelské kultury, doby bronzové, halštatské a laténské (viz také oddíl Eneolit a Doba bronzová).

Archeologické objekty umístěné v jižní části lokality jsou datovány do doby halštatské a laténské. Mimo mělké jámy byly zachyceny pozůstatky dvou mělce zahloubených chat s plochým dnem a sloupovými jamkami pocházejícími z konstrukce stěn a střechy. Zajímavý je i nálezu laténské hrnčířské pece s propadlým roštem a značným množstvím keramiky (zásobnice).

Literatura

AMČR: Záznam M-202100223 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

AMČR: Záznam M-202100303 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A road to family houses in the Měrovice nad Hanou cadastral area (Přerov District) was archaeologically investigated in February 2020, which detected the remnants of storage pits, huts and a pottery kiln from the Hallstatt and La Tène periods.

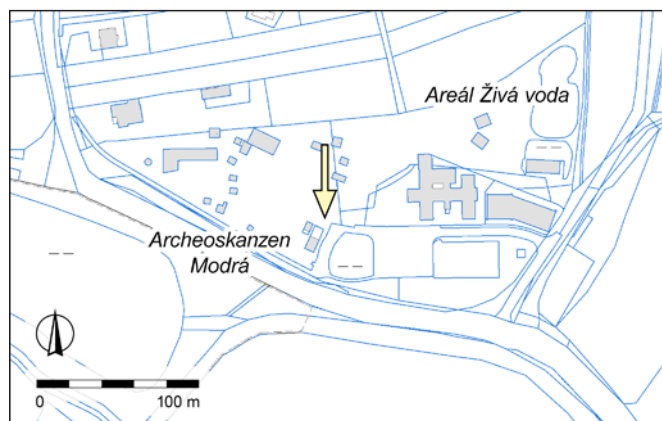
Marek Kalábek

Modrá (k. ú. Modrá u Velehradu, okr. Uherské Hradiště)**Ul. Hradištská; „Hrubý díl“, parc. č. 1532/1.**

Doba halštatská – laténská. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum Brno – Centrum slovanské archeologie.

Lokalizace: S-JTSK – -541199.45, -1176903.43

Záchranný archeologický výzkum, vyvolaný plánovanou stavbou tělesa repliky velkomoravského opevnění, začal v dubnu 2020. V jihovýchodní části Archeoskanzeny Modrá (obr. 16) byly po skrytí zatrávněného humusu na ploše o výměře 15 × 5 m identifikovány dva sídlištní objekty. Objekt 1/2020 měl charakter těžební jámy (hliníku) nepravidelného půdorysu, zjištěny byly pouze SV a JZ hrany sídlištní jámy. Vzhledem k záchranné povaze výzkumu zůstal zbytek objektu zakonzervován v přilehlém terénu.

Obr. 16. Modrá. Lokalizace záchranného archeologického výzkumu. Český úřad zeměměřický a katastrální; upravil J. Langr.

Fig. 16. Modrá. Localisation of the rescue excavation. State Administration of Land Surveying and Cadastre; modified by J. Langr.

Uvedená sídlištní jáma byla na severozápadní straně v superpozici s menším sídlištním objektem oválného půdorysu (obj. 2/2020), z něž se dochovala jen jeho spodní část. Z obou jam byl získán materiál předběžně datovatelný do přelomu pozdně halštatského a časné laténského období. Nalezené archeologické situace v dané lokalitě navazují na výzkumná období, jejichž počátky spadají do konce 90. let 20. století. Od té doby proběhla v areálu modranského archeoskanzenu a jeho blízkém okolí řada zjišťovacích archeologických výzkumů. Ty zde kromě pozdně halštatské a časné laténské periody potvrdily i doklady osídlení z pozdní doby římské, doby středohradištní, a rovněž i období mladohradištního (např. Galuška 2002; Vaškových, Menoušková 2003; Zeman 2009).

Literatura

- Galuška, L. 2002: Deset let archeologických výzkumů Moravského zemského muzea v oblasti Starého Města (1992–2001). *Přehled výzkumů* 43, 51–69.
- Vaškových, M., Menoušková, D. 2003: Nové poznatky k osídlení Uherskohradištska. *Slovácko* XLIV (2002), 93–112.
- Zeman, T. 2009: Nové germánské sídliště v Modré u Velehradu. *Zborník Slovenského národného múzea CIII, Archeológia* 19, 271–282.

Summary

A rescue excavation took place in the Modrá archaeological open-air museum (Modrá u Velehradu cadastral area, Uherské Hradiště District) in April 2020. Two features from the Late Hallstatt or the Early La Tène period (Ha D – LT A) were excavated. The archaeological contexts that were discovered form part of an Iron Age settlement that was detected at the site in the 1990s.

Jakub Langr

Mokrý-Horákov (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov) „Dlouhé Kopaniny“, parc. č. 966/111-113.

Doba halštatská. Výšinné sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2257397N, 16.7472108E

V další etapě výstavby obytného souboru RD Kopaniny na návrší „Dlouhé Kopaniny“ v obci Mokrý-Horákov proběhla roku 2020 skrývka ornice pro výstavbu posledních obytných objektů v jihovýchodní až východní části stavební plochy; tentokrát šlo

o větší RD a úpravy výhybných zálivů na obslužné komunikaci. V této souvislosti se podařilo prozkoumat dalších asi 50 objektů z doby halštatské, které náležely k hrazenému areálu zachycenému na lokalitě v minulých letech (Kos 2019). Nově odkryté situace dokládají existenci dalšího hrazeného areálu a areálu nehrazeného. Z menší zemnice byly získány zlomky nedokonale vyžíhaného vápence a hrudky „vápna“, které mohou být považovány v souvislosti se shlukem pecí a ohnišť nejistého účelu zcela hypoteticky za doklad cílené produkce páleného vápna v době halštatské. Další nálezy rudniny (limonit-goethit) jenom doplňují již dříve zjištěné situace z areálu hrazeného dvorce, kde mohla být koncentrována také surovina vhodná k výrobě červených barviv a redukci surového železa, exploatovaná z nedalekého prostoru Moravského krasu (Mokerské plošiny).

Literatura

- Kos, P. 2019: Mokrý-Horákov (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 60(1), 236–237.

Summary

Topsoil stripping within the next stage of the construction of the Kopaniny family house residential complex on “Dlouhé Kopaniny” hill (Mokrý u Brna cadastral area, Brno-Country District) took place in 2020. About 50 more features from the Hallstatt period were investigated within this excavation stage, which belonged to an enclosed area detected at the site in previous years (Kos 2019). The newly uncovered contexts document the existence of another enclosed complex and a non-enclosed complex.

Petr Kos

Mořice (okr. Prostějov)

„U Můstku“.

Střední doba laténská (LT B–C1). Pohřebiště/hřbitov. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezů: Moravské zemské muzeum.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

Začátkem roku 2020 oznámil pan Ivo Chytil nález několika částí bronzového nánožníku (obr. 17) na poli nacházejícím se západně od obce Mořice. Z mírného severně orientovaného svahu vybíhá terénní vlna, která byla narušena hlubokou orbou. Charakter nálezů a stav jeho zachování naznačoval, že by se mohlo jednat o nedávno rozrušený hrob, a proto přistoupili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., (ÚAPP Brno) k ověřovací prospekci realizované spolu s dlouhodobými spolupracovníky s detektory. Výsledkem byl nález dalších částí pocházejících pravděpodobně ze dvou bohatě zdobených nánožníků,

Obr. 17. Mořice. Fragment nánožníku zdobeného plastickým ornamentem. Foto J. Hajná.

Fig. 17. Mořice. Fragment of an anklet decorated with a plastic ornament. Photo by J. Hajná.